

Thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh các trường tiểu học huyện Hoài Đức, Thành phố Hà Nội theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018

Nguyễn Diệu Cúc*¹, Nguyễn Thị Nhân²

* Tác giả liên hệ

¹ Email: nguyendieucuc@gmail.com

Học viện Quản lý giáo dục

31 Phan Đình Giót, Thanh Xuân, Hà Nội, Việt Nam

² Email: nhan76nt@gmail.com

Trường Tiểu học An Thượng B

An Thượng, Hoài Đức, Hà Nội, Việt Nam

TÓM TẮT: Trong Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, hoạt động trải nghiệm ở cấp Tiểu học trở thành một hoạt động giáo dục bắt buộc. Quy định này đặt ra những yêu cầu mới cho công tác tổ chức và quản lý hoạt động trải nghiệm trong các trường tiểu học. Bài viết nghiên cứu, phân tích thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh trong các trường tiểu học trên địa bàn huyện Hoài Đức, Thành phố Hà Nội nhằm chỉ ra những ưu điểm và hạn chế trong công tác quản lý của hiệu trưởng. Nghiên cứu sử dụng tiếp cận hỗn hợp và thiết kế phương pháp hỗn hợp song song hội tụ, trong đó sử dụng và phân tích dữ liệu văn bản của bốn trường tiểu học, khảo sát bằng phiếu hỏi với 285 giáo viên và phỏng vấn sâu 13 cán bộ quản lý, giáo viên các trường tiểu học. Kết quả nghiên cứu được trình bày trên bốn khía cạnh chức năng: kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra.

TỪ KHÓA: Quản lý giáo dục, quản lý hoạt động trải nghiệm, trường tiểu học, Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

→ Nhận bài 10/4/2023 → Nhận bài đã chỉnh sửa 07/6/2023 → Duyệt đăng 15/8/2023.

DOI: <https://doi.org/10.15625/2615-8957/12310812>

1. Đặt vấn đề

Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 quy định Hoạt động trải nghiệm ở cấp Tiểu học là hoạt động giáo dục bắt buộc được thực hiện từ lớp 1 đến lớp 12. Hoạt động trải nghiệm giúp hình thành và phát triển cho học sinh các phẩm chất chủ yếu (yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm), năng lực chung (năng lực tự chủ và tự học, năng lực giao tiếp và hợp tác, năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo) và một số năng lực thành phần đặc thù của hoạt động này như: năng lực thiết kế và tổ chức hoạt động, năng lực định hướng nghề nghiệp, năng lực thích ứng với những biến động trong cuộc sống và các kỹ năng sống khác... [1].

Trong những năm gần đây, số lượng đề tài nghiên cứu liên quan tới chủ đề quản lý hoạt động trải nghiệm đã gia tăng đáng kể [2], [3], [4]. Tuy nhiên, do hoạt động trải nghiệm và quản lý hoạt động trải nghiệm vẫn là một vấn đề lí luận và thực tiễn mới trong Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 nên vẫn cần tiếp tục được nghiên cứu trong các bối cảnh địa phương, trường học khác nhau để có hiểu biết đầy đủ về vấn đề, từ đó đưa ra các biện pháp quản lý hiệu quả, phù hợp, khả thi. Vì vậy, nghiên cứu này được thực hiện nhằm giải quyết câu hỏi: “Công tác quản lý hoạt động trải nghiệm của cán bộ quản lý các trường tiểu học ở huyện Hoài Đức, Thành phố Hà Nội theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 có những ưu điểm và hạn chế gì?”. Bài

viết góp phần giải quyết khoảng trống nghiên cứu về thực trạng quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh tiểu học ở khu vực ngoại thành các đô thị lớn. Kết quả nghiên cứu có thể là nguồn tham khảo hữu ích cho cán bộ quản lý các trường tiểu học trong tổ chức và quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Cơ sở lí luận của quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh các trường tiểu học theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018

2.1.1. Một số khái niệm cơ bản

Hoạt động trải nghiệm: Là hoạt động giáo dục do nhà giáo dục định hướng, thiết kế và hướng dẫn thực hiện, tạo cơ hội cho học sinh tiếp cận thực tế, thể nghiệm các cảm xúc tích cực, khai thác những kinh nghiệm đã có và huy động tổng hợp kiến thức, kỹ năng của các môn học để thực hiện những nhiệm vụ được giao hoặc giải quyết những vấn đề của thực tiễn đời sống nhà trường, gia đình, xã hội phù hợp với lứa tuổi; thông qua đó, chuyển hoá những kinh nghiệm đã trải qua thành tri thức mới, hiểu biết mới, kỹ năng mới góp phần phát huy tiềm năng sáng tạo và khả năng thích ứng với cuộc sống, môi trường và nghề nghiệp tương lai” [1].

Quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh trường tiểu học: Là quá trình tác động có định hướng, có chủ

đích của cán bộ quản lý nhà trường cụ thể là hiệu trưởng đến tập thể giáo viên, nhân viên, học sinh và các lực lượng giáo dục khác thông qua bốn chức năng kế hoạch hóa, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra hoạt động trải nghiệm nhằm đạt được mục tiêu giáo dục học sinh nói riêng và mục tiêu chất lượng giáo dục của nhà trường tiểu học nói chung [5].

2.1.2. Quản lý hoạt động trải nghiệm cho học sinh ở trường tiểu học theo yêu cầu của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018

Chức năng kế hoạch hoạt động trải nghiệm là quá trình xác định mục tiêu hoạt động trải nghiệm, lựa chọn việc cần làm, sắp xếp theo tiến độ thời gian phù hợp và quyết định những biện pháp tốt nhất để thực hiện hoạt động trải nghiệm cho học sinh nhằm đạt được mục tiêu đề ra [6].

Chức năng tổ chức các hoạt động trải nghiệm là một quá trình tiếp nhận, phân phối và sắp xếp nguồn nhân lực trong đơn vị cũng như các nguồn lực khác theo những cách thức nhất định để đảm bảo thực hiện tốt nhất mục tiêu mà các hoạt động trải nghiệm đã đề ra, đưa tổ chức hoạt động trải nghiệm phát triển [6].

Chức năng chỉ đạo hoạt động trải nghiệm là quá trình hiệu trưởng tác động trực tiếp, gây ảnh hưởng tới hành vi, thái độ của mỗi cán bộ giáo viên, nhân viên trong nhà trường, các tổ chức cá nhân ngoài nhà trường nhằm làm cho mọi người thực hiện công việc một cách tích cực, đi đúng hướng, đạt mục tiêu với chất lượng và hiệu quả cao [6].

Chức năng kiểm tra hoạt động trải nghiệm là quá trình giúp nhà quản lý phát hiện ra những sai sót và điều chỉnh hoạt động trải nghiệm; thông qua kiểm tra các hoạt động trải nghiệm để thực hiện tốt hơn, giảm bớt sai sót có thể nảy sinh [6].

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu này sử dụng tiếp cận nghiên cứu hỗn hợp (mixed research approach) với thiết kế phương pháp hỗn hợp song song hội tụ (convergent parallel mixed method design) [3]. Theo đó, nhóm tác giả tiến hành thu thập dữ liệu sơ cấp và thứ cấp, định tính và định lượng cùng lúc, sau đó so sánh kết quả từ các nguồn dữ liệu để rút ra các chủ đề, kết quả nghiên cứu. Nhóm tác giả đã thu thập và phân tích tổng số 19 tài liệu từ trang web của bốn trường tiểu học huyện Hoài Đức. Các tài liệu bao gồm: Các loại kế hoạch (kế hoạch giáo dục nhà trường, kế hoạch tổ chức hoạt động trải nghiệm), báo cáo tổng kết năm học; quy chế, quy định tổ chức hoạt động trải nghiệm liên quan đến hoạt động dạy và học. Tên trường được giữ khuyết danh để đảm bảo đạo đức nghiên cứu.

Nhóm tác giả đã tiến hành khảo sát bằng phiếu hỏi qua Google Form đối với 285 giáo viên thuộc 25 trường

tiểu học trong toàn huyện Hoài Đức, Thành phố Hà Nội. Số lượng giáo viên tham gia khảo sát được tính theo công thức tính mẫu khi biết tổng thể và số lượng giáo viên của từng trường được tính theo phương pháp chọn mẫu ngẫu nhiên phân tầng. Thời gian tiến hành khảo sát từ tháng 01 năm 2022 đến tháng 5 năm 2022. Dữ liệu khảo sát được rà soát, kiểm tra tính hợp lệ và xử lý thống kê mô tả. Với những câu hỏi sử dụng thang đo Likert, nhóm tác giả đánh giá điểm trung bình dựa theo giá trị khoảng cách như sau: 1.00 - 1.80: Rất không đồng ý; 1.81 - 2.60: Không đồng ý; 2.61 - 3.40: Trung lập; 3.41 - 4.20: Đồng ý; 4.21 - 5.00: Rất đồng ý.

Nhóm tác giả thực hiện phương pháp phỏng vấn sâu nhằm tìm hiểu sâu về quan điểm, suy nghĩ của các bên liên quan. Đối tượng phỏng vấn gồm 03 cán bộ làm việc tại Phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Hoài Đức, 10 cán bộ quản lý, giáo viên đang công tác và giảng dạy tại các trường tiểu học trên địa bàn huyện Hoài Đức. Dữ liệu phỏng vấn được gỡ băng, mã hoá dữ liệu và tổng hợp thành các chủ đề, kết quả nghiên cứu tương ứng với khung lý thuyết.

2.3. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

2.3.1. Thực trạng kế hoạch hóa hoạt động trải nghiệm cho học sinh trường tiểu học

Phân tích kết quả ở Bảng 1 cho thấy:

Kết quả nội dung “*Phân tích bối cảnh và xác định mục tiêu hoạt động trải nghiệm*” cho thấy những điểm chưa thống nhất cần phải thảo luận thêm. Theo đó: “Mục tiêu của kế hoạch được xác định có tính khả thi” (điểm trung bình 3.41) cho kết quả tốt song “Kế hoạch được xây dựng phù hợp với bối cảnh và điều kiện thực tiễn của nhà trường” (điểm trung bình 3.21) và “Kế hoạch hoạt động trải nghiệm được xây dựng phù hợp với nhu cầu và đặc điểm của học sinh nhà trường” (điểm trung bình 3.26) lại có kết quả ở mức trung bình. Kết quả này có thể giải thích được từ dữ liệu phỏng vấn: “*Trong thực tế đội ngũ cán bộ quản lý nhà trường còn lúng túng vừa triển khai nội dung Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 cho khối 1, 2 và chuẩn bị đội ngũ, điều kiện cơ sở vật chất cho khối 3, đồng thời đôn đốc đội ngũ tham gia bồi dưỡng chức danh theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Ngay đầu năm học, hiệu trưởng có triển khai xây dựng kế hoạch, tuy nhiên vẫn chưa làm tốt do tác động của các yếu tố khách quan nhất là dịch COVID-19 diễn biến phức tạp*” (Cán bộ quản lý 02).

Về nội dung “*Xây dựng kế hoạch thực hiện mục tiêu*”: Dữ liệu khảo sát cho thấy yếu tố “Kế hoạch có tính linh hoạt và mở” (điểm trung bình 3.39) đạt mức trung bình cao, trong khi “Quá trình lập kế hoạch có sự tham gia của nhiều bên liên quan” (điểm trung bình 3.25) chưa tốt bằng. Dữ liệu phỏng vấn cho thấy kế hoạch của các nhà trường chủ yếu là do cán bộ quản lý, các

Bảng 1: Đánh giá của cán bộ quản lý, giáo viên về kế hoạch hóa hoạt động trải nghiệm

STT	Nội dung	Điểm trung bình	Thứ bậc
1	Phân tích bối cảnh và xác định mục tiêu		
1.1	Kế hoạch được xây dựng phù hợp với bối cảnh và điều kiện thực tiễn của nhà trường	3.21	9
1.2	Kế hoạch hoạt động trải nghiệm được xây dựng phù hợp với nhu cầu và đặc điểm của học sinh nhà trường	3.26	7
1.3	Mục tiêu của kế hoạch được xác định có tính khả thi	3.41	3
2	Xây dựng kế hoạch thực hiện mục tiêu		
2.1	Quá trình lập kế hoạch có sự tham gia của các bên liên quan	3.25	8
2.2	Kế hoạch có tính linh hoạt và mở	3.39	4
3	Triển khai thực hiện kế hoạch		
3.1	Kế hoạch được phổ biến tới đông đảo các bên liên quan	3.56	2
3.2	Kế hoạch được triển khai đúng, ít phải thay đổi	3.31	6
4	Kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch		
4.1	Cán bộ quản lý thường xuyên theo dõi, kiểm tra đánh giá việc thực hiện kế hoạch	3.68	1
4.2	Kế hoạch được điều chỉnh phù hợp với những thay đổi của thực tiễn	3.32	5

tổ trưởng chuyên môn, Tổng phụ trách Đội, giáo viên chủ nhiệm xây dựng trong khi các lực lượng khác như học sinh, cha mẹ học sinh, cộng đồng địa phương rất ít hoặc không được tham gia lập kế hoạch. Ví dụ: Khi xây dựng kế hoạch tìm hiểu một xưởng sản xuất trên địa bàn trường, giáo viên xây dựng kế hoạch, họp tổ chuyên môn thông nhất kế hoạch, chuyển kế hoạch lên cán bộ quản lý duyệt cho triển khai thực hiện. Trong quá trình xây dựng kế hoạch, không có sự bàn bạc với cha mẹ học sinh, lãnh đạo xưởng sản xuất mà họ chỉ được mời đến họp hoặc gọi điện thoại nhờ hỗ trợ, giúp đỡ thực hiện sau khi kế hoạch đã được ban hành.

Về “*Triển khai thực hiện kế hoạch*”: Nội dung “Kế hoạch được phổ biến đến đông đảo các bên liên quan” được đánh giá tương đối tốt (điểm trung bình 3.56). Kết quả này cũng phù hợp với kết quả dữ liệu thứ cấp. Ví dụ: Kế hoạch giáo dục được công khai trên trang web được công khai tại văn phòng trường, được thông qua hội nghị cán bộ viên chức và người lao động đầu năm học... Nội dung “Kế hoạch được triển khai đúng, ít thay đổi” chỉ ở mức trung bình (điểm trung bình 3.31). Dữ liệu phỏng vấn cho thấy, do khi xây dựng kế hoạch không có sự bàn bạc với các bên nên khi triển khai thực hiện kế hoạch nhiều khi phải thay đổi, không thực hiện được đúng theo kế hoạch do nhiều yếu tố như: Cha mẹ học sinh bận, cha mẹ học sinh không đồng ý cho con đi trải nghiệm tại địa điểm đó, xưởng sản xuất từ chối vì không đủ điều kiện đón học sinh đến trải nghiệm...

Kết quả khảo sát nội dung “*Kiểm tra đánh giá kết quả thực hiện kế hoạch*” cho thấy những điểm chưa thống nhất cần phải thảo luận thêm. Nội dung “Cán bộ quản lý thường xuyên theo dõi, kiểm tra đánh giá việc thực hiện kế hoạch” (điểm trung bình 3.68) tương đối tốt nhưng nội dung “Kế hoạch được điều chỉnh phù hợp với những thay đổi của thực tiễn” (điểm trung bình 3.32)

chỉ đạt mức trung bình. Kết quả này là phù hợp với dữ liệu phỏng vấn: “*Quá trình tổ chức để tổng kết, rút kinh nghiệm trong việc xây dựng kế hoạch hoạt động trải nghiệm cũng còn chưa được thực hiện tốt, công tác này dường như đang bị quên lãng và thiếu sự chú trọng*” (Cán bộ Phòng Giáo dục và Đào tạo 01). Nội dung “*Kế hoạch được điều chỉnh phù hợp với những thay đổi của thực tiễn*” đạt kết quả chưa cao (điểm trung bình 3.32). Việc tổng kết, rút kinh nghiệm, cải tiến, điều chỉnh được tổ chức chung vào tổng kết cuối kì học hoặc cuối năm học chứ không thực hiện riêng hoặc ngay sau mỗi sự kiện nên chưa thực sự hiệu quả.

2.3.2. Thực trạng tổ chức hoạt động trải nghiệm cho học sinh trường tiểu học

Kết quả ở Bảng 2 cho thấy:

Nội dung “*Xây dựng cơ cấu tổ chức triển khai hoạt động trải nghiệm*” cho kết quả chỉ ở mức trung bình. Về nội dung “*Cơ cấu tổ chức của nhà trường phân định rõ chức năng, nhiệm vụ của các bộ phận/cá nhân trong tổ chức hoạt động trải nghiệm*” (điểm trung bình 3.21), qua phân tích kết quả tài liệu thứ cấp cho thấy, việc tổ chức triển khai hoạt động trải nghiệm cho học sinh đôi khi còn chông chéo, chưa thực hiện xong hoạt động này đã thực hiện hoạt động khác. Giáo viên phải làm quá nhiều việc trong một thời gian ngắn đã gây quá tải, áp lực. Ví dụ: Khi tổ chức hoạt động trải nghiệm theo chủ điểm 20/11, tại Trường Tiểu học C. trong khoảng thời gian từ ngày 15 tháng 10 năm 2021 đến ngày 15 tháng 11 năm 2021 đã có ba hoạt động lớn là: Tổ chức thao giảng cho giáo viên, Tổ chức hoạt động “*Tim kiếm tài năng nhí*”, và “*Trang trí lớp học thân thiện*”. Nội dung “*Nhà trường có xu hướng trao quyền nhiều hơn cho tổ chuyên môn trong tổ chức hoạt động trải nghiệm*” có kết quả khảo sát chưa tốt (3.02). Kết quả phỏng vấn cho

Bảng 2: Đánh giá của cán bộ quản lí, giáo viên về tổ chức hoạt động trải nghiệm

STT	Nội dung	Điểm trung bình	Thứ bậc
1	Xây dựng cơ cấu tổ chức triển khai hoạt động		
1.1	Cơ cấu tổ chức của nhà trường phân định rõ chức năng, nhiệm vụ của các bộ phận/cá nhân trong tổ chức hoạt động trải nghiệm	3.21	8
1.2	Nhà trường có xu hướng trao quyền nhiều hơn cho tổ chuyên môn trong tổ chức hoạt động trải nghiệm	3.02	10
2	Xây dựng và phát triển đội ngũ tổ chức hoạt động trải nghiệm		
2.1	Giáo viên được nhà trường quan tâm bồi dưỡng, phát triển năng lực tổ chức hoạt động trải nghiệm	3.42	5
2.2	Nhà trường khuyến khích giáo viên học hỏi, giúp đỡ lẫn nhau để tổ chức hoạt động trải nghiệm	3.61	1
2.3	Nhà trường khuyến khích giáo viên phát huy tính chủ động sáng tạo trong tổ chức hoạt động trải nghiệm	3.38	6
3	Xây dựng cơ chế và mối quan hệ phối hợp		
3.1	Nhà trường có cơ chế và mối quan hệ phối hợp rõ ràng trong tổ chức hoạt động trải nghiệm	3.11	9
3.2	Hiệu trưởng thể hiện tốt vai trò chỉ đạo, điều phối các mối quan hệ phối hợp	3.54	3
3.3	Nhà trường huy động tốt các nguồn lực bên ngoài để tổ chức hoạt động trải nghiệm	3.56	2
4	Tổ chức lao động khoa học		
4.1	Hiệu trưởng triển khai các hoạt động một cách hợp lí	3.48	4
4.2	Hiệu trưởng triển khai hoạt động trải nghiệm đạt kết quả tốt	3.37	7
4.3	Giáo viên cảm thấy bị quá tải vì các công việc tổ chức hoạt động trải nghiệm	2.32	11

thấy, đa số tổ trưởng chuyên môn thường xin ý kiến chỉ đạo của cán bộ quản lí trước khi xây dựng kế hoạch và không có nhiều quyền quyết định, kể cả trong các nội dung chuyên môn. Nguyên nhân là do cán bộ quản lí chưa tin tưởng và không dám để giáo viên, tổ trưởng chuyên môn có thể tự quyết định, tự thay đổi kế hoạch, tổ chức hoạt động trải nghiệm vì đây là hoạt động còn mới và phức tạp.

Nội dung “*Xây dựng và phát triển đội ngũ*” được khảo sát cho kết quả tương đối tốt, trong đó nội dung “Nhà trường khuyến khích giáo viên học hỏi, giúp đỡ lẫn nhau để tổ chức hoạt động trải nghiệm” (điểm trung bình 3.61) cho kết quả tốt nhất. Kết quả này cũng tương đồng với các dữ liệu thứ cấp. Báo cáo tổng kết năm học của các trường cho thấy, việc tổ chức các chuyên đề chuyên môn để giáo viên học hỏi kinh nghiệm, giúp đỡ lẫn nhau được các trường làm rất tốt. Tuy nhiên, việc “Nhà trường khuyến khích giáo viên phát huy tính chủ động sáng tạo trong tổ chức hoạt động trải nghiệm” (điểm trung bình 3.38) và “Giáo viên được nhà trường quan tâm bồi dưỡng, phát triển năng lực tổ chức” (điểm trung bình 3.42) có kết quả khảo sát trung bình hoặc tốt ở mức thấp. Cũng như kết quả khảo sát ở nội dung trên, mức độ trao quyền cho tổ trưởng chuyên môn và giáo viên trong tổ chức hoạt động trải nghiệm còn khá thấp nên giáo viên ít được khuyến khích sáng tạo, phát huy sáng kiến riêng. Việc bồi dưỡng giáo viên mới chỉ được tập trung vào dịp hè và do cấp trên tổ chức, còn trong năm học giáo viên chủ yếu tự học hỏi nhau cách tổ chức hoạt động trải nghiệm. Nhà trường cũng ít triển khai tập huấn thực hiện hoạt động trải nghiệm vì đây là

hoạt động mới, vừa làm vừa theo dõi, chủ yếu dựa vào các hướng dẫn, tập huấn của cấp trên.

Nội dung “*Xây dựng cơ chế và mối quan hệ phối hợp*” cho kết quả khảo sát còn có những điểm chưa thống nhất cần phải thảo luận thêm. “Nhà trường huy động tốt các nguồn lực bên ngoài để tổ chức hoạt động trải nghiệm” (điểm trung bình 3.56) và “Hiệu trưởng thể hiện tốt vai trò chỉ đạo, điều phối các mối quan hệ phối hợp” (điểm trung bình 3.54) cho kết quả tương đối tốt. Dữ liệu thứ cấp cho thấy, các nhà trường đã huy động rộng rãi các nguồn lực bên ngoài (gia đình học sinh, tổ chức đoàn thể, các công ti doanh nghiệp...) để tổ chức hoạt động trải nghiệm cho học sinh. Ví dụ, trên trang web của trường tiểu học A có video tổ chức trưng thu trực tuyến cho học sinh. Dịch COVID-19 nhưng nhà trường đã phối hợp với các công ti sản xuất bánh kẹo của địa phương và Hội Cha mẹ học sinh phát quà đến tay tất cả học sinh. Tuy nhiên, sự phối hợp mới chỉ dựa trên mối quan hệ cá nhân và giúp đỡ tự nguyện, chưa phân định rõ trách nhiệm của từng lực lượng - thể hiện qua kết quả khảo sát nội dung “Nhà trường có cơ chế và mối quan hệ phối hợp rõ ràng trong tổ chức hoạt động trải nghiệm” chỉ ở mức trung bình (điểm trung bình 3.11).

Nội dung “*Tổ chức lao động khoa học*” cho thấy những điểm chưa thống nhất cần phải thảo luận thêm. Việc “Hiệu trưởng triển khai các hoạt động hợp lí” (điểm trung bình 3.48) và “Hiệu trưởng triển khai các hoạt động trải nghiệm đạt kết quả tốt” (điểm trung bình 3.37) cho kết quả từ trung bình cao đến tốt thì việc “Giáo viên cảm thấy bị quá tải vì các công việc tổ chức hoạt

động trải nghiệm” (điểm trung bình 2.32) cho kết quả kém nhất. Kết quả này được giải thích một phần qua dữ liệu phỏng vấn. Cán bộ Phòng Giáo dục và Đào tạo 02 cho biết: *“Do tác động khách quan tình hình dịch bệnh COVID-19, cộng thêm năng lực tổ chức hoạt động trải nghiệm của đội ngũ giáo viên còn hạn chế, dẫn đến việc tổ chức chưa được hiệu quả. Để tổ chức được một hoạt động trải nghiệm khi học sinh đi học trực tiếp đã vất vả và vì đây là hoạt động mới thì tổ chức hình thức trực tuyến lại càng vất vả hơn. Giáo viên phải tổ chức hoạt động làm sao hấp dẫn, thu hút được học sinh chỉ qua chiếc điện thoại thông minh hoặc qua máy tính. Điều khiến các con tham gia vào hoạt động khi không có cô ở bên cạnh. Điều này quả là áp lực và mệt mỏi”*.

2.3.3. Thực trạng chỉ đạo hoạt động trải nghiệm cho học sinh ở trường tiểu học

Kết quả Bảng 3 cho thấy:

Kết quả khảo sát nội dung *“Thực hiện quyền chỉ huy, giao việc và hướng dẫn triển khai các nhiệm vụ hoạt động trải nghiệm”* cho thấy nhiều điểm chưa thông nhất cần thảo luận thêm. Các nội dung như: *“Hiệu trưởng giao việc cho cấp dưới phù hợp với năng lực, sở trường của họ”* (điểm trung bình 3.71), *“Giáo viên được hướng dẫn, trợ giúp trong quá trình thực hiện các nhiệm vụ”* (điểm trung bình 3.67). Dữ liệu phỏng vấn cho thấy, các cán bộ quản lý rất quan tâm hỗ trợ, giúp đỡ giáo viên tổ chức tốt hoạt động trải nghiệm vì các hoạt động này không chỉ là một hoạt động giáo dục

đơn thuần mà còn liên quan nhiều tới sức khỏe, học tập, thậm chí tính mạng của học sinh, danh tiếng, uy tín của nhà trường. Tuy nhiên, cách thức giao việc của Hiệu trưởng còn chưa rõ ràng (điểm trung bình 3.25). Cán bộ quản lý 04 cho biết: *“Hiện nay, công tác chỉ đạo phần lớn được thực hiện hình thức trực tiếp bằng lời nói, chỉ đạo thông qua hệ thống các văn bản, quy định; chỉ thông qua đội ngũ giáo viên cốt cán trong nhà trường...”*. Nội dung *“Nhà trường có tổ chức các hoạt động tập huấn để triển khai hoạt động trải nghiệm”* (điểm trung bình 3.62) có kết quả tương đối tốt nhưng thực chất các hoạt động tập huấn này không phải do nhà trường chủ động đề xuất mà là do chỉ đạo, hướng dẫn từ cấp trên xuống.

Kết quả khảo sát nội dung: *“Đôn đốc, động viên, kích thích nhằm tạo động lực cho mọi thành viên làm việc”* cho thấy tồn tại, bất cập trong công tác quản lý đội ngũ trong các trường tiểu học. Nội dung *“Hiệu trưởng thường xuyên đôn đốc, khích lệ giáo viên hoàn thành nhiệm vụ”* (điểm trung bình 3.88) cho kết quả tương đối tốt nhưng nội dung *“Nhà trường có những cơ chế, chính sách giúp tăng động lực làm việc của giáo viên”* (điểm trung bình 3.41) chỉ ở đạt tốt ở mức tối thiểu. Kết quả phỏng vấn cũng cho thấy, việc tạo động lực, động viên, khích lệ của các nhà trường chưa được thường xuyên, sự công nhận những cố gắng, đóng góp của đội ngũ giáo viên còn chưa kịp thời; cách thức tạo động lực làm việc cho giáo viên chưa

Bảng 3: Đánh giá của cán bộ quản lý về chỉ đạo hoạt động trải nghiệm

STT	Nội dung	Điểm trung bình	Thứ bậc
1	Thực hiện quyền chỉ huy, giao việc và hướng dẫn triển khai các nhiệm vụ hoạt động trải nghiệm		
1.1	Hiệu trưởng giao việc cho cấp dưới rõ ràng	3.25	13
1.2	Hiệu trưởng giao việc cho cấp dưới phù hợp với năng lực, sở trường của họ	3.71	4
1.3	Giáo viên được hướng dẫn, trợ giúp trong quá trình thực hiện các nhiệm vụ	3.67	6
1.4	Nhà trường có tổ chức các hoạt động tập huấn để triển khai hoạt động trải nghiệm	3.62	8
2	Đôn đốc, động viên, kích thích nhằm tạo động lực cho mọi thành viên làm việc		
2.1	Hiệu trưởng thường xuyên đôn đốc, khích lệ giáo viên hoàn thành nhiệm vụ	3.88	3
2.2	Nhà trường đánh giá kết quả làm việc của giáo viên một cách công bằng	3.54	10
2.3	Nhà trường có những cơ chế, chính sách giúp tăng động lực làm việc của giáo viên	3.41	12
2.4	Nhà trường có chế độ khen thưởng, kỉ luật hợp lí	3.60	9
3	Giám sát và sửa chữa nhằm đưa các hoạt động trải nghiệm đúng hướng, đảm bảo chất lượng		
3.1	Hiệu trưởng sẵn sàng giúp cấp dưới khắc phục những hạn chế, khuyết điểm	3.47	11
3.2	Hiệu trưởng có khả năng giải quyết những xung đột trong quá trình tổ chức hoạt động trải nghiệm	3.69	5
3.3	Hiệu trưởng luôn duy trì phối hợp nhịp nhàng giữa các bộ phận	3.65	7
4	Xây dựng môi trường thúc đẩy các hoạt động phát triển		
4.1	Nhà trường có môi trường văn hoá tạo điều kiện cho giáo viên được phát huy năng lực và khả năng sáng tạo	4.02	1
4.2	Nhà trường có môi trường văn hoá tích cực, lành mạnh	3.97	2

có sự đổi mới, chỉ khen thưởng bằng tinh thần; khen thưởng và kỉ luật không rõ ràng.

Các hoạt động của nội dung “*Giám sát và sửa chữa nhằm đưa các hoạt động trải nghiệm đúng hướng, đảm bảo chất lượng*” có kết quả tương đối cao và trùng khớp với dữ liệu định tính. Kết quả phỏng vấn giáo viên 06 cho biết: “*Hiệu trưởng trường tôi thường chỉ ra được cho cấp dưới những hạn chế khuyết điểm nhưng để giúp họ khắc phục được thì khó vì nó liên quan đến năng lực chuyên môn, nghiệp vụ của từng người. Tuy nhiên, trong quá trình tổ chức các hoạt động trải nghiệm nếu có vấn đề bất thường, hiệu trưởng sẽ đứng ra giải quyết hoặc giao cho cấp phó, trưởng các đoàn thể can thiệp giải quyết*”.

Nội dung “*Xây dựng môi trường thúc đẩy các hoạt động phát triển*” cho kết quả cao nhất trong các nội dung của chức năng tổ chức. Nội dung “*Nhà trường có môi trường văn hoá tạo điều kiện cho giáo viên được phát huy năng lực và khả năng sáng tạo*” (điểm trung bình 4.02) được đánh giá tốt nhất, còn nội dung “*Nhà trường có môi trường văn hoá tích cực, lành mạnh*” (điểm trung bình 3.97) được đánh giá thứ hai. Hoài Đức là vùng đất có truyền thống văn hóa lâu đời. Truyền thống đó được các trường tiểu học gìn giữ và phát huy rất tốt. Qua dữ liệu định tính cho thấy, rất nhiều trường tiểu học trong huyện Hoài Đức đang xây dựng đơn vị thành “*trường học hạnh phúc*”. Đây là điều kiện thuận lợi để hiệu trưởng tổ chức tốt các hoạt động trải nghiệm trong nhà trường.

2.3.4. Thực trạng kiểm tra hoạt động trải nghiệm cho học sinh ở trường tiểu học

Kết quả ở Bảng 4 cho thấy:

Nội dung “*Xác định tiêu chuẩn đánh giá hoạt động trải nghiệm*” có kết quả khảo sát ở mức tương đối tốt. Đa số các nhà trường đã xây dựng các tiêu chuẩn đánh giá kết quả hoạt động trải nghiệm. Tuy nhiên, do hoạt động giáo dục này mới được triển khai trong các trường tiểu học được hai năm nên trong một số tiêu chí, giáo viên thấy khó tiến hành kiểm tra, còn mơ hồ và chưa cụ thể. Dữ liệu phỏng vấn cán bộ quản lí 04 cũng khẳng định kết quả này: “*Công tác kiểm tra đánh giá hoạt động trải nghiệm chưa thực sự bám sát vào thực tiễn hoạt động tại nhà trường do các tiêu chí kiểm tra, đánh giá xây dựng còn chung chung, mơ hồ. Chính điều này làm cho công tác kiểm tra, đánh giá thiếu sự hiệu quả, chưa phát hiện kịp thời những sai sót để chỉnh sửa hay chưa phát huy được những điểm tốt trong hoạt động*”.

Nội dung “*Tiến hành kiểm tra, đo đạc, thu thập thông tin về hoạt động trải nghiệm*” cho kết quả tương đối tốt. Các hoạt động kiểm tra đều bám sát tiến độ, kế hoạch, tiêu chuẩn đánh giá; được thực hiện nghiêm túc, chính xác. Tình trạng kiểm tra, đánh giá mang tính hình thức, làm chiếu lệ cho có thông tin để viết báo cáo mặc dù vẫn có nhưng không phổ biến (điểm trung bình 3.01). Bên cạnh đó, nội dung “*So sánh sự phù hợp của việc thực hiện hoạt động trải nghiệm với chuẩn*” cho thấy đây là khâu còn hạn chế của công tác kiểm tra. “*Sự so sánh còn chưa được thường xuyên, mang tính hình thức*” (điểm trung bình 4.02) và “*Luôn có sự so sánh*

Bảng 4: Đánh giá của cán bộ quản lí, giáo viên về kiểm tra hoạt động trải nghiệm

STT	Nội dung	Điểm trung bình	Thứ bậc
1	Xác định tiêu chuẩn đánh giá hoạt động trải nghiệm		
1.1	Hoạt động kiểm tra đều dựa trên các tiêu chuẩn đánh giá được xác định từ trước	3.77	5
1.2	Các tiêu chuẩn xây dựng cụ thể, chi tiết	3.51	8
1.3	Các tiêu chuẩn đánh giá bám sát và phù hợp với thực tiễn tại nhà trường	3.56	6
2	Tiến hành kiểm tra: đo đạc, thu thập thông tin về hoạt động trải nghiệm		
2.1	Hoạt động kiểm tra được tiến hành đúng kế hoạch đã đề ra	3.89	4
2.2	Hoạt động kiểm tra được tiến hành nghiêm túc, chính xác	3.93	3
2.3	Hoạt động kiểm tra đôi khi còn mang tính hình thức	3.01	12
2.4	Bám sát tiêu chuẩn đã xây dựng để đánh giá	4.01	2
3	So sánh sự phù hợp của việc thực hiện hoạt động trải nghiệm với chuẩn		
3.1	Luôn có sự so sánh thực tế và chuẩn	3.22	11
3.2	Sự so sánh còn chưa được thường xuyên, mang tính hình thức	4.02	1
4	Điều chỉnh, củng cố, duy trì kết quả hoạt động trải nghiệm đạt được		
4.1	Sau mỗi hoạt động kiểm tra, nhà trường luôn rút ra bài học kinh nghiệm cho những lần hoạt động tiếp theo	3.34	10
4.2	Nhà trường có áp dụng những bài học kinh nghiệm cho những lần tổ chức hoạt động tiếp theo trong thực tế	3.41	9
4.3	Đề xuất các biện pháp phù hợp để thay đổi, cải tiến hoạt động	3.52	7

thực tế và chuẩn” còn chưa thường xuyên (điểm trung bình 3.22).

Nội dung “Điều chỉnh, củng cố, duy trì kết quả hoạt động trải nghiệm với chuẩn” cho kết quả khảo sát ở mức trung bình. Sau mỗi hoạt động kiểm tra, nhà trường chưa thường xuyên rút ra bài học kinh nghiệm cho những lần hoạt động tiếp theo (điểm trung bình 3.34), cũng chưa thường xuyên áp dụng những bài học kinh nghiệm cho những lần tổ chức hoạt động tiếp theo trong thực tế” (điểm trung bình 3.41). Kết quả này là do việc rút kinh nghiệm sau mỗi lần hoạt động trải nghiệm thường chỉ được tiến hành vào cuối kì học hoặc cuối năm học, không thực hiện ngay sau mỗi hoạt động.

3. Kết luận

Kết quả nghiên cứu chỉ ra rằng, trong thời gian tới, để nâng cao chất lượng quản lí hoạt động trải nghiệm, các cán bộ quản lí trường tiểu học huyện Hoài Đức cần quan tâm giải quyết một số vấn đề như: Đa dạng hóa

các nội dung và hình thức tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho học sinh; tập huấn và bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ giáo viên kĩ năng tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho học sinh theo Chương trình Giáo dục phổ thông 2018; tuyên truyền sâu rộng đến chính quyền địa phương, cha mẹ học sinh, cộng đồng dân cư hiểu rõ về Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 và về hoạt động trải nghiệm; xây dựng cơ chế phối hợp rõ ràng giữa các lực lượng tổ chức và đánh giá hoạt động trải nghiệm cho học sinh; sáng tạo, tận dụng các nguồn lực bên trong và bên ngoài nhà trường để tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho học sinh; trao quyền chủ động cho các tổ trưởng chuyên môn và giáo viên để họ phát huy năng lực và khả năng sáng tạo tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho học sinh. Có quy chế thi đua khen thưởng và kỉ luật rõ ràng, động viên giáo viên bằng cả tinh thần và vật chất; tổ chức đánh giá, rút kinh nghiệm sau khi tổ chức các hoạt động trải nghiệm cho học sinh.

Tài liệu tham khảo

- [1] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (12/2018), *Thông tư số 32/2018/TT về việc ban hành Chương trình Giáo dục phổ thông Chương trình tổng thể*, Hà Nội.
- [2] Phạm Văn Chương, (2018), *Quản lí hoạt động trải nghiệm cho học sinh ở các trường phổ thông dân tộc bán trú trung học cơ sở huyện Nậm Pồ, tỉnh Điện Biên*, Luận văn Thạc sĩ, Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên.
- [3] Phan Thị Hạnh - Phan Minh Tiến, (2021), *Quản lí hoạt động trải nghiệm cho học sinh ở các trường tiểu học Quận Bình Thạnh, Thành phố Hồ Chí Minh*, Tạp chí Khoa học, Trường Đại học Sư phạm - Đại học Huế, số 4(60), tr.141-150.
- [4] Đoàn Thị Thanh Nga, (2020), *Quản lí hoạt động trải nghiệm theo chương trình giáo dục phổ thông mới ở các trường tiểu học thành phố Cẩm Phả, tỉnh Quảng Ninh*, Luận văn Thạc sĩ Khoa học Giáo dục, Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên.
- [5] Nguyễn Thị Mỹ Lộc và cộng sự, (2012), *Quản lí giáo dục một số vấn đề lí luận và thực tiễn*, NXB Đại học Quốc gia, Hà Nội.
- [6] Nguyễn Thị Tuyết Hạnh - Lê Thị Mai Phương, (2015), *Giáo trình khoa học quản lí giáo dục*, NXB Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.
- [7] Creswell, J. W., (2013), *Qualitative inquiry and research design (3rd ed.)*, Sage.

THE CURRENT SITUATION OF MANAGING EXPERIENTIAL ACTIVITIES FOR PRIMARY SCHOOL PUPILS TOWARDS THE 2018 GENERAL EDUCATION CURRICULUM IN HOAI DUC DISTRICT, HANOI

Nguyen Dieu Cuc*¹, Nguyen Thi Nhan²

* Corresponding author

¹ Email: nguyendieucuc@gmail.com

National Academy of Education Management
31 Phan Dinh Giot, Thanh Xuan, Hanoi, Vietnam

² Email: nhan76nt@gmail.com

An Thuong B Primary School
An Thuong, Hoai Duc, Hanoi, Vietnam

ABSTRACT: According to the 2018 General Education Curriculum, experiential activities at primary schools have become compulsory. This regulation sets new organization and management requirements for experiential activities in primary schools. This paper investigates and analyzes the current situation of managing experiential activities for primary pupils in Hoai Duc district, Hanoi, to point out the strengths and weaknesses of school principals' management. The study uses a mixed approach and designs a convergent parallel mixed method, which uses and analyzes textual data from four primary schools, carries out a questionnaire survey with 285 teachers and in-depth interviews with 13 principals and teachers. The research results are presented by four aspects of functions, including planning, organizing, directing, and testing.

KEYWORDS: Educational management, experiential activities management, primary school, 2018 General education curriculum.